Nr. 32. Sibiiu, Marţi 17 Martie 1881. *Anul XXIX.*

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondentele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful român“,

care apare de **trei** ori pe sêptămână, deschidem pe trimestrul Aprile-Iunie al anului 1881 cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire prin asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sê fie scrise bine, ca sê se poată ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfârşesce cu ultima Martie 1881 a'şi innoi din vreme abonamentul, pentru ca sê nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedişiune se face prin tipirea unei fişi de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 16 Marie.

Conferenţele parţiale pentru a alege delegaţi la conferenţele generale s'au început. După întuîţunea proprie şi informaţiunile ce le avem, până în momentul când scriem, am sci resultatul alegerilor din trei cercuri electorale.

Fiindcă cele multe sûnt înainte, nu va fi de prisos a dice ceva privitoriu la unele momente de însemnătate pentru alegêtorii delegaţilor şi pentru delegaţii luşişi.

S'a observat, că unii oameni, nu scim din motive neclarificate sau prea clarificate, se înfăţişeazâ înaintea alegêtorilor cu un oare care spirit de „transacţiune“ încât îţi vine sê creşi, că ne apropiem de etatea de aur cântată de Ovid. Ca sê nu fie supêrare nici de o parte, vin unii oameni cu propunerea, a-lege deputaţi de ambe partidele de până aci: activisti şi pasivisti. A pâşi cu astfeliu de pretensiuni e mai mult decât naivitate. Ce e drept şi copiii fac aşa când, bună oară, se joacă de a bătaia. Se aleg unii sê fie turci alţii creştini şi apoi se — joacă. Sau că activitatea şi pasivitatea au fost profesate de parţile respective cu toată seriositatea şi din toată convingerea, sau că una sau alta, sau amêndouê de odată, au fost numai ape de trecere de vreme, ca sê facem larmă în lume. Dacâ a fost seriositate la mijloc, şi aşa credem câ a fost, cum poate cineva face hatăruri cu convingerile sale?

Alegêtorii dacâ iau lucrul în serios, după cum trebuie sê'l ia, nu trebuie sê se amăgiască de astfeliu de pâreri nemature, ci trebuie sê aibâ preste tot locul în vedere, ca principiul, lângâ care a aderat până acum, principiul, care este simvolul credinţei sale politice, sê fie representat în conferenţele generale. Deci bărbaţii, pre cari i trimit la conferenţele generale, trebuie sê fie oameni de aceia, despre care se poate presupune cu sigurătate, câ vor representa simvolul credinţei lor politice.

Aşa este dic mulţi; însê printre cei de una pârere sûnt şi de ceilalţi şi nu este drept ca numai cei de una pârere sê fie representaţi ear ceilalţi nu.

Observanţa în privinţa aceasta este de mult statorită. În casuri de aceste alegerile se fac după majorităţi. Numai aceste trimit representanţi; minorităţile însê nu.

Altâ întrebare, primim informaţiune, câ s'a ivit în mai multe parţi, câ delegaţii au sê respecteze opiniunea alegêtorilor sau nu au sê o respecteze? de oare-ce comitetul central electoral în instrucţiunea sa spune, câ delegaţii n'au sê primeasâ instrucţiune dela comitenţii lor.

Ni se scrie, câ sûnt oameni, cari vor fi aleşi, apoi de aci încolo treaba lor ce vor face. Dacâ ar esista şi astfel de oameni noi am dice, câ aceia nu pricep, ce va sê dică, a primi un mandat.

Noi aşa ţinem, şi vedem câ bărbaţi de caracter onest şi serios aşa şi urmeazâ. Câind convingerile lor ca delegaţi sau deputaţi vin în conflict cu ale alegêtorilor, delegatul sau deputatul se duce şi mandatul, ce l'a avut asupră-şi, îl restitue acelora, din a cărui mâni l'a primit, pentruca sê'l poată da unuia, a cărui convingeri sûnt în deplinâ armonie cu ale lor. A ţine însê cine-va ascunse convingerile sale politice pentrucâ scie, câ n'are sê primeasâ instrucţiune obligătoare dela comitenţi şi apoi a nu respecta convingerile lor, este o slăbiciune mai urîtâ de cât ineţelcicuea. Ne mângâiem cu credinţa, câ astfel de delegaţi nu vor veni la conferenţele noastre. Instrucţiunile nu se dau, ca sê nu jignească pe cel ce primesce un mandat, degradându'l într'o adunare la rolul de instrument, fără voinţă şi convingeri proprie. Dar lipsind instrucţiunea în scris, nu lipsesce obligamentul moral de a respecta opiniunea şi interesele comitenţilor, cari însărcineazâ pe cine-va cu mandat.

Aceste am aflat de lipsâ, a le dice pentru orientarea acelei parţi din public, care va fi chiemată a esercita un drept emanat din dreptul constituţional al ţerei.

Cât pentru meritul, care pune românimea din Transilvania în mişcare constituţionâlă, va sê dică, câ pentru atitudinea fiitoare a Românilor, nu ţicem altâ, decât câ în esperienţa cu pasivitatea s'a implinit pentru Români dasa nemţescâ: „Celce dă de pagubă n'are sê se îngrigiască şi de batjocură“, câci aceasta vine de sine.

Sûntem ignoraţi de *jure*, şi de *facto* batjocoriţi, câci unii dintre noi profesând pasivitate au participat la alegeri pe bani. Lucru indoit condamnabil: odată lăpădarea de principiu şi a doua vinderea dreptului pe bani în folosul contrarilor nostri.

Revista politică.

Sibiiu, în 16 Martie.

Retragerea contelui Taffe anunţată de „Narodny Listy“ din Praga şi-a aflat curênd desmiţirea. Nici posiţiunea contelui Taffe, nici a bar. Haymerle nu este clătinată, după cum mai susţineau afară de „N. L.“ şi alte diare.

Prin urmare de o crisâ ministerialâ în Cisleitania încâ nu este vorba. „D. Ztg.“ dice, câ cestiunea crisei dincolo de Laita va fi mai încolo discutabilâ, nici decum însê înainte de votarea bugetului şi înainte de votarea unei novele la legea pentru armatâ.

Din aşârâ preocupâ la moment două evenimente. Unul este proclamarea Românieei regat; celalalt schimbarea vederilor politice a lui Alecsandru III.

Încât privesce proclamarea României regat a venit foarte pe ne asteptate. Este adevârat, câ s'a facut vorbâ despre aceasta şi mai înainte. „Românul“, dela care este în drept a presupune omul, câ a avut în privinţa acesta informaţiunile cele mai bune, eatâ ce dicea în Nr. seu de Vineri:

„Capul nouei partide liberale, a Interpelat pe preşedintele consiliului de ministri în privinţa proclamârei Regatului.

Dl preşedinte al consiliului rêspunse, câ aceastâ cestiune este naţionâlâ dar nu şi constituţionâlâ. Constituţiunea, vorbind românesce, dice Domn; deci la noi Domn, poate fi şi duce, şi rege, şi imperator.

Onorabilul d. Vernescu a declarat, câ este mulţâmit cu acest rêspuns. Şi noi suntem de opiniunea dlui Vernescu.

Scim asemenea, câ dacâ trebuie sau nu sê dâm acum Suveranului Românilor, titlul de rege, aceasta este o cestiune, care privesce de a dreptul pe puterea esecutivâ.

Noi am dorit şi dorim acest titlu, nu de vanitate, ci pentru stabilitate.

FOIŢA.

Câteva date statistice şi istorice din Bucovina.

(1 Urmare).

Mai pe urmâ vom reveni asupra acestui punct.

Abia cu ţâna de 4 Martie 1849, în urma neobositeî stăruinţe a nobilimei şi a clerului, Bucovina fu despărţită de Galiţia şi câpătâ numele de ducat, dreptul de a alege representanţii sêi pentru camera din Viena, şi un guvern a parte (Landesregierung). Nencrocita influenţâ galiţianâ inceta mâcar în parte, dar rêul se facuse şi întreaga activitate a Românilor conducêtori trebuia sê se concentreze în tru stavilirea rêului înrâdêcinat, nerămânând nici timp, nici puteri pentru alte interese.

Pe timpul încorporârii Bucovinei în imperiul austriac, locuitorii ei, cu o neinsemnată esceptiune, erau Români. Astfel mârturisesce istoria, astfel mârturisesce generalii Spleny şi Enzenberg în raporturile lor câtrâ cabinetul imperial, astfel scrin toţi învêţaţii, ce treceau şi calêtoriau atunceea prin Bucovina.

Dintre mulţi alţii eatâ ce dice Goehlert: „Locuitorii baştinaşi au fost dintru început Români. Dar curênd după ocupare, ţeara deveni o arenâ cutierâtâ de cele mai diferite naţionalitâţi. Colonii germane se urzirâ în Urboreza, Fântânâ, Iliişeţi, Ţicani, Milişeuţi, Molodia şi Roşa; colonii maghiare în Fogodisten (Iacobeşti), Hadikfalva (Turneşti), Ioseffalva (Toloavâ), Istensegieri (Cibeni) şi Ludonfalva (Balcăuţi). Lipovenii alungaţi din Rusia intemeiarâ Fântânâ-albâ, Climăuţii şi Lipovenii; bâile straserâ lucrătorii germani (din Zips) şi slovaci în ţeară, şi astfel se formarâ colonile Eisenau (Prisaca), Freudenthal, Iacobeni, Karlsberg Cârlibaba, Pojorâta şi Ruspe-bouă. Fabricarea sticlei aduse colonişti germani şi mijloci formarea coloniei Fürstenthal, Alt şi Neuhütte. Comercul atrase negutâtori armeni în ţeară, şi afacerile industriale aduserâ lucrători cehi şi nemţi în oraşele Cernăuţi, Siretiu şi Suceava. Fiindcâ în anul 1789 începu a se împârţi pâmênturi între Evrei, se formârâ 15 coloniî evreesci în ţeară. Din apropiata Galiţie fugirâ Polonii şi Rutenii de frica miliţiei şi se stabilirâ în Bucovina, care era scutită de serviciul militar*)

Astfel se impoporâ Bucovina, şi deveni o ţeară locuitâ de cele mai diferite naţionalitâţi, intre care însê Românii au format la început absolutâ, ear acum formeazâ relativa majoritate.

Mare atracţiune a avut Bucovina mai ales pentru Rutenii din Galiţia. Acestia locuind în acea parte a Galiţiei, care se mârginesce cu Bucovina, şi fiind acolo siliţi a servi la miliţie, părâsirâ în mare numêr vetrele pârintesci, şi trecênd în Bucovina se respândirâ asupra întregei ţêri, ear mai cu seamâ în partea ei nordicâ. Ei întemeiarâ parte sate noue, parte se stabilirâ în satele locuite de Români, şi cu timpul le rusificârâ cu totul. Chiar în timpul de astâdi se allâ o mulţime de sate aşa numite russesci, unde ţêranii bêtrâni vorbesc încâ românesce, pe câmd copiii lor nu cunosc altâ limbâ decât cea ruteanâ.

Vijniţa şi Vijenca, precum arată chiar numele, se întemeiâ de câtrâ fugarii galiţieni, *) ear dintre satele românesci care primirâ pe fugarii galiţieni şi care se rusificârâ deplin în urma acesta, vom numi câ ca esemplu numai câteva, adecâ: Stânesţi, Calinesţi, Bobeşti, Cabeşti, Cuciurnic, Mamaieşti, Rarancea, Chivesţi, Oraşeni, Gavrileşti, Zopeni etc. şi o mulţime de alte sate de preste Prut şi dincoace de Prut, care trec astâdi de russesci, şi unde afli cele mai clasice şi istorice nume românesci pre cum: Racoviţâ, Teutul, Vlad, Păunel, Cantemir, Sturza etc.

Afarâ de Galiţia mai veniră Rutenî şi din alte parţi anume din guvernamentele apropiate ale Rusiei, precum din Podolia, Volhinia şi Ucraina, şi în anul 1804 ocupârâ

*) Mittheilungen der geografischen Gesellschaft in Wien 1870.

*) Dr. Ficker: Hundert Jahre, Wien 1875.

Pentru noi Domnul este Împerator. Sâtenul român şi astăţi dice: drumîmprătesc, ear nu domnesc.

Am dis Insă şi repetim, că am dorit acest titlu numai din punctul de vedere al stabilităţei.

Am cerut cu toţii un principe dintr'una din familiele domnitoare în Occident.

Această dorinţă n'a fost la noi ca aceea a burghezului, care doresce să mărite pe fie-sa cu un fecior de boer mare, ca se dică şi el, că face parte din nobleţă. Românii voirâ un principe străin, pentru ca se scape ţeara de pericolele luptelor candidaţilor la Domnie.

Stabilitatea în România, şi prin urmare ordinea şi propăşirea, interesezâ pe toate puterile, mari şi mici, şi mai cu samă pe toate naţiunile vecine. Aceasta este şi causa că, mai curênd sau mai târdiu, toate puterile recunoscurâ tot ce făcurâm dela 24 Ianuarie 1859 şi până acum.

Tot din acest punct de vedere al stabilităţei am dori se dăm suveranului nostru titlul de rege.

Fie-care din noi s'a deprins se fie Domn, dar scim toţi, că nimeni nu ne va proclama rege.

Acest titlu dar ne va vindeca cu totul de boala de a mai aspira la Domnie.

Europa asemenea este mai deprinsă se suprime un principat, dar şi vine mult mai greu se desfinţeze un Regat. Fie-care rege se teme de a da asemenea exemple, de a crea asemenea precedenţă.

Stabilitate vor Românii, stabilitate la ţêrmurile Dunării trebuie se doreasc̃ă toate puterile cele mari şi toţi vecinii nostri, mari şi mici.

Dacă dar puterea esecutivă împărtăşesce acestă credinţă a naţiunei, şi dacă ea nu vede care-care pedeci, părerea noastră ar fi, se permită ca România se'şi ia titlul de Regat.

Am fi asemenea de părere, că această ceremonie, de este a se face, s'o ceremoniăm în ziua de 10/22 Maiu.

In acea zi (la 1866), Principele Carol de Hohenzollern Intră în capitala României, şi din nou proclamat Domn de către adunarea constituantă şi depuse jurământul în mânile naţiunei.

Este bine, ca aceeaşi zi, ce de pază bună ne fu, se fie din nou consacrată acestei noue Incoronări."

Cele ce publicăm la alt loc despre urmata proclamare ne dovedesc, că acum stâm şi în privinţa aceasta înaintea unei faţe Implinite.

Venind la al doilea eveniment dintre cele doue, de cari făcurâm amintire mai sus avem se spunem, că „Badische-Landes-Zeitung", care este în posiţiune, a fi bine informată despre cele ce se petrec acum în capitala ţarilor russesci, scrie, că nemijlocit după catastrofă Giers a pus ţarului la inimă, că fără de ajutoriul statelor vecine nu va putè suprima nihilismu. Da, după dânsul, se fi o cutezanţă de soiul cel mai rău, dacă ţarul nu s'ar decide a renunţa dela inclinările sale franceze de mai nainte, cari în Francia au cultivat ideea resbunărei şi cari ar trage pe ţar în vêrtegiul cel mai detestabil. In urma acestei esposiţii ţarul a şi trimis depeşe foarte cordiale la Berlin şi la Viena şi a dat ordin, a i se aduce toate foile parisiane. Pe marginea ţăriului „La France" în care se afla un articul cum se poate restabili ecuilibrul european ţarul a scris: „Nu cu ajutoriul meu!" O epistolă mai lungă cu caracter public, are se se espedeze Imperatului Viliam. La curtea din Petesburg se vorbesce şi de o visită a ţarului la Berlin şi la Viena încă în luna lui Maiu.

Posiţiunea lui Giers este tocma prin sinceritatea lui asigurată. „Partida cioromului" de mai nainte se află în disoluţie completă; se dice că la sfatul lui Pobedonoszeff partida panslavistă va fi strivită şi că mulţi membrii ai acestei partide vor fi demisionaţi din armată şi concediaţi a petrece în străinătate. De altă parte espediţiunile administrative au se încete şi se vor inaugura reforme mai liberale. Cu Incetarea influenţei partidei resboinice se va pune capet şi trecerei oficierilor russesci în armata bulgară şi toată cestiunea orientală va lua altă direcţiune. Cu alte cuvinţe: Rusia renunţă deocamdată dela politica sa naţională, agitătoare, panslavistică şi îndreptată contra Austro-Germaniei, calculând la ajutoriul Germaniei şi Austriei spre a combate nihilismul.

Reacţiunea constelaţiunei celei nouă asuprą străinătăţii nu va Intârzia a se arêta. Diplomaţii şi militarii francezi din Petersburg, dice „Badische-Landes-Zeitung," vor raporta cât mai curênd despre un douche rece. In Francia va ocupa locul iluziunilor de mai nainte o desamăgire oarzănă, căci toată mişcarea merge Intr'acolo: ţarul fără resvrą şi pe faţă, curând va vesce străinătatea ţine mult la amiciţia Germaniei, şi nu i prea place de Englitera. In chipul acesta guvernul Germaniei va fi mai tare ca ori când altă dată, pentrucă Austro-Ungaria se va vedè necesitată, a se lipi şi mai strâns lângă Germania. In pregătirî de secte nisuinţele Polonilor şi Cechilor Incă se apropie de sfêrşitul lor. — „D. Ztg" face la cele de mai sus următoarea glosă: Dând Rusia mâna cu Germania, tendenţele lui Clam şi Rieger ar fi pericolul cel mai serios pentru Austria: isolarea completă.

România este regat.

Sâmbătă seara maiântâiu o telegramă particulară, apoi ala 'la „S. T." a anunţat publicului din Sibiiu, că Carol, Domnitorul României este proclamat rege. Scirea a suprins, pentrucă foaia cea mai oficioasă, cu o zi mai nainte, a spus *urbi et orbi* că la 10 Maiu va fi proclamata România regat şi Domnitorul el rege. Espectoraţiunea oficioasei este cu atât mai ciudată cu cât n'a silit-o nimenea se o facă şi tot a făcut-o pentru ca a doua zi se fie nimicită prin fapte implinite.

Proclamarea s'a făcut după „Romanul" de Duminecă în chipul următoriu:

In şedinţa de astă-ţi a Camerei, d. general Lecca a interpelat pe guvern în privinţa implinirii dorinţei şi voinţei naţiunii, necontenit manifestate, de a asigura cât mai bine stabilitatea Statului român, şi prin urmare de a proclama pe Domnitor de Rege al României.

D. general Lecca despue următoarea propunere:

„In faţa Impregiurărilor esistente şi conform voinţei stăruitoare a naţiunii necontenit manifestate;

„Spre a Intări şi mai mult stabilitatea şi ordinea interioară şi a se da cu aceasta locă o garanţă, că monarchia română, fiind în aceleşi condiţiuni ca alte state ale Europei, va putè inspira şi mai multă Incredere;

„Adunarea deputaţilor, în virtutea dreptului de suveranitate ce are naţiunea:

„Aclamă pe Maria Sa Regală Domnul Carol I. ca Rege al României."

D. P. P. Carp, luând cuvêntul, declară că proclamând astăţi regatul, nu facem decât a da o garanţă că voim a corespunde menirii ce Insaşi Europa ne-a dat, de a fi în Oriente naintemergătorii civilisaţiunii.

D. preşedinte al consiliului dise:

„D-lor, nu eu voiu contesta firma, nu numai dorinţă, ci voinţă a naţiunii de a da Domnului Românei un titlu, care are o Insemnătate mai positivă în ordinea de lucruri ce astăţi domnesce în toată Europa.

„Ministrul de Externe şi cu tot ministerul, m'am Improtivit până acum la proclamarea regatului, dacă v'am rugat in tot-dea-una se a mênaţi această cestiune, nu este pentru că eram dealtă ideie, ci pentru ca Europa se nu fie suprinsă şi pentru ca se-i dăm garanţi şi mai mari că acest act o cu totul naţional şi unanim.

Am declarat şi cred că am probat-o, mai cu samă de când sântem independenţi, că noi sântem un stat, o societate de ordine de care Europa nu poate decât se se felicite (aplause.)

Astăţi Insă aţi creduţ şi aţi voit se faceţi mai nainte decât guvernul trebuia se vê propună acest act mărez. Noi ne vom face datoria ca se putem convinge puterile Europei de simţimintele ce au inspirat pe Românii când au proclamat regalitatea.

Sânt incredinţat, că puterile ne vor da dreptate şi vor recunoaşe regatul român, cum au recunoscut toate faptele noastre naţionale şi de care cred că Europa nu se poate cât (Aplause.)"

Lung, unanim aplause, şi aclamări acoperiră vocea d-lui Lecca, şi a d-lui president al consiliului.

D. President, C. A. Rosetti, se rădică se picioare, şi ast-fel propeţu şedinţa.

Camera trecu în secţiuni, pentru a discuta propunerea d-lui general Lecca.

După o jumêtate de oară, d. Lecca ceti raportul comitetului delegaţilor şi următorul proiect de lege:

„Art. I. România ia titlu de Regat.

„Domnul ei, Carol I, ia pentru sine şi moştenitorii sei titul de Rege al României.

„Art. 2. Moştenitorul tronului va purta titlul de Principe Regal."

Adunarea aclamă din nou pe Maiestăţile Lor Regele şi Regina României şi votă proiectul de lege cu 99 voturi, adecă cu unanimitatea.

Se otărâ ca la 6 oare Camera şi Senautul se meargă în corp la Palat pentru a felicita pe Maiestăţile Lor; apoi se rădică şedinţa şi ministrii se duseră la Senat.

Senatul aflând cele ce se petreceau în Cameră, procedă în acelaşi mod, aclamând de Rege pe Domnitorul Carol I.

După implinirea formelor, proiectul se votă în unanimitate şi se rădică şedinţa în strigârile căldurose:

Trăeasc̃ă România! Trăeasc̃ă Maiestăţile Lor Regele şi Regina României.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Budapesta, 14/26 Martie. De câte ori iau a mână o foaie româneasc̃ă nu pot suprime cugetarea: Trei milioane de Români (thesis) şi atât de puţină activitate spirituală (antithesis). Diarele unei naţiuni sânt oglinda vieţei ei spirituale. La noi mai mult ca la alte naţiuni, pentrucă la noi încă n'a ajuns diarelele se fie de profesiune sau de gheşeft.

Departe de a face imputare redacţiunilor. Fie care pe cât dispune de mai multe sau mai puţine, de mai bune sau mai mijlocii puteri, îşi face datoria. Incât vê privesce, aşi dice mai multă, dacă n'aşi sci din experienţă, cât sânteţi de severi cu..... Constatez Insă ceea ce trebuie se doară pe ori ce Român conscienţios, cât de

---

ţinutul Nistrului, a Ceremuşului şi o parte din ţinutul Siretului. *)

Rutenii galiţieni, veniţi în Bucovina, şi mai cu samă cei ce veniră mai de cu vreme, primiră religia ortodoxă resăritean̂ă, adecă religia locuitorilor baştinaşi; numai ici colo, se afla câteva colonii de Ruteni, care se ţin de religiunea greco-catolică, mai cu samă cei ce locuesc prin oraşe sau în apropierea lor.

Pe când Rutenii curgiau din toate părţile în Bucovina, Românii o părăsiau şi emigrau în Moldova. Astfel este constatat, că dela anul 1789 până la anul 1803 ieşiră din Bucovina 14,000 de Români, ear' în anul 1815 după calculul consiliului de resboiu din Viena, părăsiră 16,000 de Români Bucovina şi se duseră în Moldova. **)

Când se anecsă la Austria, Bucovina avea 75,000 locuitori. Populaţiunea ţărei era aşa dar foarte rară, şi cea mai mare parte din ţeară era acoperită cu codri centenari şi cu păduri dese şi neumblate. Cea mai mare grijă a Impăratului Iosif II a fost deci, a mijloci Impoporarea acestui ţinut mănos şi plin de frumseţe naturale, şi spre acest scop decretă el în anul 1780 ca un adaus la *status-quo* *), care era deja decretat la prima organisare a Bucovinei, decretă dic, dispensarea locuitorilor de recrutare pe timp de 50 de ani.

Această mêsură avu de resultat impestrîţarea populaţiei bastinaşe cu felurite neamuri venite din toate părţile.

Am dis mai sus, că Impregiurarea cea mai fatală pentru limba şi naţionalitatea română din Bucovina, a fost Incorporarea acestei ţeri cu Galiţia. Cele ce urmeazâ vor dovedi aceasta:

I. Prima Ingrigire a guvernului, în solicitudinea sa pentru stabilirea unei ordine durabile în ţeară, fu de a da ţêrei amploiaţi administrativi şi judecătoresci. Fiind Bucovina incorporată cu Galiţia şi fiind câpeteniile de regătoriilor administrative şi judecătoresci stabilite în Galiţia, funcţionarii superiori favorisară numirea amploiaţilor poloni şi ruteni în ţeară.

Plăţile şi salarele erau relativ mai bune, decât la alte locuri, şi astfel cele mai multe posturi se ocupară cu persoane din Galiţia. Aceste Insă nu cunoşteau altă limbă decât cea polonă şi ruteană, şi puţini cea germană. Pertractările cu poporul trebuiau deci se fie în limba polonă sau ruteană. Dar Poloni erau mai puţini decât Ruteni; pertractările trebuiau se fie deci mai mult rutene. Poporul dintru inceput nu Inţelegea această limbă, şi trebuia se se esplice prin dragomani, dar venind neîntrerupt coloniştî ruteni din Galiţia s'au dedat cu aceasta limbă şi fiind silit a se Inţelege Intr'un fel cu ocârmuitorii sei, se Inţelege în limba, care era mai uşoară pentru dânsul, adecă rutenesce. Astfel începu rusificarea îndrumată de cârmuire. Dar aceasta era numai la ţêran. Clasa mai cultă a boerilor şi a mazililor nu putu suferi această limbă, fiind Insă siliţi a alerga în afacerile lor la supremele diregătorii (precum *forum nobilium*) ce se aflau în Galiţia, adoptară o limbă mai cultă şi mai frumoasă la auţ, adecă pe cea polonă Astfel veni o vreme, unde la o mare parte a nobilimei din Bucovina, limba de conversare în saloane şi în familie era cea polonă, precum era în România pe vremea fanariotilor cea greacă, şi în ziua de astăţi mare parte cea franceză.

II. Această Inriurire stricẵioasă se arêtă mai cu samă în scoală.

Impăratul Iosif II câletorind în anul 1783 prin Bucovina, porunci generalului Enzenberg, se Infiinţeze scoli şi se aducă din Transilvania şi Ungaria Invêţători, cari cunosc perfect limba română şi germană; de limba ruteană nici nu era vorbă, pentrucă pe vremea aceea erau numai foarte puţini Ruteni în Bucovina şi acestia se ţineau numai în mânţa „ocului" Câmpulungului rusesc. *) Incorporându-se Insă Bucovina cu Galiţia trecu şi administraţia scoalelor, care erau susţinute de câtră

*) Profes. Biederman W. Ztg. 1875 Nr. 224.

**) Prof. Biedermann und Ficker: Volkerstämme der oester.-ung. Monarchie.

*) Dr. Ficker: Hundert Jahre, Wien 1875.

*) Bericht der Bucovner Handelsund Gewerbekammer 1862—1871 Lemberg 1872.

puțin ne scim noi folosi de ghiaristică și cât de puțin o esploatăm în folosul și spre binele nostru.

Repetez că nu fac ghiarelor imputare. Eu recunosc, că vă dați silința și de variațiune. Cu toate aceste regret mai totdeauna absența atâtor obiecte, cari ar fi bine discutate în public. Am conștiința, că nu exagerez, când dic, că dacă n'ar esista cei patru, cinci redactori, pare că nici n'am mai sci că trăim.

Etă și acum. Sûntem înaintea unui period epocal am puté dice. Vre-o câțiva bărbați au pus la cale o conferență într'un stil cum dela 1863 în coace poate că n'a mai fost între Rumâni — și ce vedem? Afară de cu scrieți Dvoastră redactorii, abia se mai véd de un Dumnéoiu, de o scurtă „Convocare" de alegători. Ba sê fiu drept: din când în când se mai retăcesce, prin câte o coloană sau două a unei sau alte foi, laude ca de comandă, pentru cutare persoană, căreï i place a fi lăudată mult pentru puținticul ce face, împlinindu-și chemarea, sau ce e și mai rău, numai ca să nu-și pierdă din lustrul ilustrității.

Și Doamne! câte ar fi de dis și de scris astăți, când ferbe și clocotesce între noi și giurul nostru.

Ori ce păreri am avé despre Maghiari, unu nu le-o putem nega. Sûnt mult cu mult mai mobili de cât noi Rumânii. Încurcați în datorii publice și private; pêtrunși până în meduvă de germanism și judaism, fac, direg în țeară și afară de țeară numai ca să dea lumei de scire, că sûnt. Nu este vre un teren politic, bisericesc, social-economic, cu care să nu se ocupe diarele lor, pentrucă lucră toți din toate părțile.

La noi: nici politică, nici biserică, nici economie, nici societate nu se discută de ajuns, ca și când am fi renunțat dela viață, ca popor, ca natiune. Și apoi tot noi ne plângem, că sûntem asupriți! Unde ne sûnt consiliarii de toate categoriile, pensionații și nepensionații? unde advocații cei mulți? unde profesorii? Bieții învățători cei mai nebăgați de altmintrea în samă, încă tot mai dau semne de viață.

Imi pare rău, că condeiul meu este aşa negru și descrie aşa cu triste trăsuri. Dar sûnt oare eu de vină, când în egomotul vieței, din lăuntru și din afară, vêd atâta indiferență și nepăsare? Cât de cunoscută este de vină. Aşa numita inteligență cuprinsă de apatie este, care mi stoarce picăturile de negreală, cari se lungesc pe hârtie ca litere și cuvinte spre a descrie ceea ce simt în urma celor ce aud și vêd.

fondul gr. or. religionar, la Galiția, și guvernul galițian aprobă învățământul obligator, ceea ce facu ca din 32 de scoli cu învățători cu diferite scoli, se esistau în anul 1792, sê remâe numai 14, adecă: una română-germană în Cernăuți, 9 scoli române-germane pe la țeară, 2 curat românesci în Siret și Succeava, 1 ungurească și 1 armenească. Din aceste scoli sub privigherea consistoriului catolic din Lemberg, învățătorii români fură siliți, a trece la catolicism, și cei ce refuseau erau destituiți și înlocuiți prin alții din Galiția, care erau de religiunea catolică și nu cunoșeau de fel limba românească. Dar nu era destul atâta, a trebuit sê vie un reu și mai mare: printr'un decret din anul 1812 scoalele create și susținute pe cheltueala fondului religionar gr. or. fură prefăcute în scoli romano-catolice.*)

Acuma începu desnaționalisarea elevilor și înstrăinarea lor de tot ce era românesc într'un mod înspăimântătoriu. (Va urma.)

*) Bericht der Bucowiner Handels- und Gewerbekammer. 1862—1871. Lemberg 1872.

Și dacă ar fi numai apatia. Am se vê spun ceva și mai trist-înfiorătoriu. Pe ici cerculează o faimă mai rușinătoare pentru noi, decât apatia. Mi se spune, ceea ce 'mi vine aprope sê nu cred, ceea ce aşi fi fericit dacă ar fi o calumnie: că denuncianții din sinul nînănei noastre sûnt sute, sûnt mii. Mê supêră, că nu sûnt un om mai cu influență ca sê fiu aflat, cine sûnt acei denuncianți ai poporului nostru, ca sê'i cunosacă și sê'i stigmatisez. Dmi voiu da silința sê'i aflu; atunci îmi te rog sê pui la o parte ori ce considerațiune și sê'i publici.*)

Asigur că mi slăbesc muschii, cari îmi fac posibilă ținerea și guvernarea condeiului când mê gândesc chiar și la activitatea, ce ar fi a se relnangura de acestă nesimțitoare denuncianți, din nenorocire ar fi ca și acestia sê limuălească sîrurile mameluclor.

Aici și pretutindeneа între Maghiari se lucră pentru trecerea la ordinea dilei preste naționalitați. Nu ar trebui sê contribuim și cu concursul nostru la direcțiunea aceasta.

Acuntâ nu vê cunosc de aici, căci ce ar fi nou sciu, că diarele vi le adue mai curênd decât vi le pot eu împărtăși. Una însê foarte caracteristică e, câ la propunerea unui Emilica în „P. H." în piața „Ferenz Jozef" are sê se rădice iutre statua lui Deak și Szechenyi o statuă a Ungariei. Statua cavalerească a împerătului și regelui Francisc Iosif va câpăta alt loc.

Oraștie, 13 Martie 1881. Unde dai și unde creapă! Intr'o corespondență, ce ați avut bunăvoința, a o publica în un numêr trecut, am facu atenți pe frații învățători din Iram, respective pe membrii fundatori ai „fondului pentru copiii miseri" a ținê cont de justele pretensiuni ale atâtor domni, cari cu filerul vêduvei au ajutat la înființarea și ridicarea acelui fond, ear pentru evitarea ori-cărei suspecțiri de o administrare falsă a esecuta concluselе aduse în privința aceasta în anii trecuți.

Prin aceasta n'am voit, nici mai mult nici mai puțin, fără vêștênd, că nici până în Martie, n'au publicat starea fondului cu începutul anului 1881 le-am atras atenționea la dispositiunile de la sfârșitul statutelor conferenței, ce prin propriele subscrieri s'au deobligat moralicesce a le privi de basă la toate afacerile conferenței. Prin aceasta cred, ba afirm, că n'am ofensat pe nimănu, cu atât mai puțin pe dl învățătoriu dirigent G. Tisca.

Imi vine curios cum de vine respectivul învățător dirigent a'și face prin o corespondență reflecsiunile dênsului, asupra unei cestiuni, ce nu'l privesce, numai nenorocându'i a fi membru fundator al aceluiași fond.

Dacă însê a devenit membru împlinind condițiunile, ce se pretind, conform statutelor, dela noii membrii fundatori, atunci ca membru nou și ca învêț. dirigent sê fi stăruit într'acolo, ca sê se lucre întru toate conform acelor statute. Aceasta în ceea ce privesce publicarea raționicinilui nu s'a observat.

Imi reflectează dl corespondent, că eu dacă am prevêdut și cunoscut nenorocirile, ce au sê vină preste fond, pentru ce nu m'am îngrigit și n'am stăruit ca fundamentul sê nu fie pus pe nisip ci pe pământ sănătos? — Cetească dl corespondent concluselе aduse în anii trecuți în privința aceasta și se va convinge, că s'a făcut pași posibili pentru de a asigura fondul desmentionat, era deteria dlui Invățătoriu dirigent împreună cu colegii frați învêțători a aduce la îndeplinire acele concluse.

În ceea-ce privesce partea din urmă a reflesiunilor dlui Invêt. dirigent în credințez, că eu am aflat fundamentul pus pe când am întrat ca membru al acelei corporațiuni, apoi fie acela pe năsip sau pe pământ sănătos.

Imi place a crede, că dl corespondent, ca membru fundator (?), va fi satisfăcut cu aceste deslușiri, și în loc de reflecsiuni nebasate, în loc de a eschide pe cineva dela drepturile sale, îșî va pune în inimă asigurarea fondului împreună cu colegii frați învêțători, și îșî va împlini cu conștienciosîtate detorința, ce o are ca membru (?) al acelei corporațiuni.

Ilariu Reil,
învêțătoriu.

Varietăți.

* (La conferența națională electorală) se ales delegați în Sibiiu cu unanimitate P. Nicolae Popea, archimandrit și vicariu; Nicolae Cristea, as. cons. și redactor al „Telegrafului român", Dr. Ioan Borcia, adv. și D. Comșa, profesor cu majoritate de voturi.

* (În Deva) s'au ales delegați la conferințele electorale: George Secula, advocat și Hosszu, advocat.

* (Prelegerea publică) a dlui. protos. Dr. Il. Pușcariu despre „Frumos" în localul „societății române de lectură" în cercetată de un public de doamne și domni, ales și numeroso totodată. Tema cam abstractă, ca toate de natură filosofică, a fost presărată cu esemple din viață și natură și în chipul acesta a procurat auditoriului o seară plăcută. Audim că vor urma și alte prelegeri publice în același local. *Ergo vivat sequens!*

* (Convocare). Alegêtorii români de deputat pentru dieta Ungariei din cercul electoral al Hațegului, sûnt invitați, a se presenta pe ziua de 9 Aprilie st. n. a. c. înainte de ameadi la 10 oare în otelul la „Telegredeanu" la conferența, ce se va ținê în cestiunea de alegere a doi deputați pentru conferența generală convocată în Sibiiu pe 12 Maiu a. c.

Hațeg, la 24 Martie 1881.

Beniamin Demsusianu, Ioan Ratiu, Sava Borha, Ioan Balas, Bucur Popoviciu.

* (Convocare.) Românii din cercul electoral al Mureș-Uioarei, îndreptățiți, a alege deputat dictal, prin aceasta se conchiamă cu toată onorea, pre 8 Aprilie st. n. a. la 10 oare antemeridiane la o conferență ținêndă în Mureș-Uioara.

Iacob Pop, proprietariu în Nojlac. *Ioane Moldovan,* paroch în Ciunga.
Petru Moldovan, paroch în Nojlac.

* (Covocare). Subt Nr. 13 1880, presidiul reuniunei învêțătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului ni trămite spre publicare: Multă onorate domnule! Conform dispositiunei §-lui 23 din statutele reuniunei Invêțătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului, subsemnatul presidiu al acestei reuniuni, afla de lipsă, a convoca o ședință de comitet pe ziua de 26 Martie (7 Aprile) a. c., care se va ținê aici la Bocșa montană în scoala gr. or. la 11 oare dimineața. Deci dară m. on. dl ta ca membru de comitet ești cu toată stima invitat, a participa la acestă ședință de comitet, la timpul și oara determinată cu atât mai vêrtos, cu cât la această ședință se vor pertracta obiecte de ingemnătate și de interes pentru reuniuna noastră. La acest loc vi se observă, câ în înțelesul deciziunei comitetului nostru dăto 18/30 Septemvre 1877. Nr. 3 prot., veți binevoi a notifica subsemnatului presidiu participarea, ori la cas de împedecare neparticiparea la ședința convocată.

Bocșa montană în 18/20 Martie 1881.

Stefan Antonescu m. p., prezediutele reun.
Ioane Marcu m. p., notariu.

* (Căi ferate ungurești.) Din Pesta se scrie: Activitatea pentru clădirea de căi ferate pe aici eărăşi a devenit vioaie. Mai în toată sêptêmâna se dau concesiuni pentru linii ferate laterale. Cele mai interesante între aceste sûnt cele cerute de la Seghedin, dintre cari una spre Arad, de alungul Mureșului și a doua preste Melykut spre Baia, adecă o conjunctiune a Tisei cu Dunărea, însê nu prin canalul stăruit de deci de ani, ci prin o linie ferată vecinală.

* (Colectele) facute în comunele din giurul Sibiiului pentru locuitorii din Croația și Slavonia, cari s'au nenorocit prin evenimente elementare fac cu total 58 fl. 50 cr. v. a.

* (Maghiarisare). In Balasa-Gyarma și în Infinițat asemenea ca în mai multe alte localități un comitet de maghiarisare, care s'a împărțit în 4 secțiuni. Cea dintâiu secțiune face gratuit supliceele pentru maghiarisarea numelor, a doua caută numele acomodate, a treia continuă propaganda pentru maghiarisarea numelor și a patra face colecte de bani spre acoperirea speselor împrenuate cu pașii spre maghiarisare.

* (Emigranții), cari au venit la cunoscința, că prin Casovia numai aceia pot trece, cari sûnt provêdați cu pasporte dela guvern, încungiurâ acum Casovia și fără vre-o pedecă câlătorese dela stațiunile mai mici ale câlei ferate. Aşa a venit la cunoscință, că dela Gâlszêcs un câraș în toată sêptêmâna de duoă ori colporteese la Krompach, unde un domn primesce pe pasagerii și 'i espedează apoi cu trenul mai departe.

* (Defraudațiune.) Din Pesta, Iosif Lucasievits, oficial de postă, după defraudarea sumei de 9000 fl. a luat lumea în cap.

* (Din Seghedin) se scrie la „P. Ll." următoarele: Consiliul de ministri a adus concluzul, ca din fondul de reservă per 250,000 fl. v. a. ce a remas din colectele facute pentru Seghedineni, 122,000 sê se folosescă pentru următoarele scopuri culturale și humanitare: pentru capela votivă și pentru restaurarea Calvariei . . . . . 22,000 fl. pentru un spital . . . . . 22,000 fl. pentru un asil de copii . . . 8000 fl. pentru scoala de fetițe din oraș 70,000 fl. Aceste clădiri, cari pe spesele statului nu se infințeazâ de curênd, nu se vor întreprinde și se vor afinga tâblițe spre aducerea aminte câ din ce fond s'au clădit.

* (Noul palat al ministrului de honvedi) Mutarea sectiunilor ministeriului de honvedi în palatul nou din fortăreață, a început eri. Dintâiu s'a mutat secțiunea de finanțe, câreia-i vor urma pe rând și celelalte secțiuni. Ministrul și secretariul nu se vor muta de o camdată în locuințele lor din noul palat.

* (Despoiare de postă) Dupăcum ne spune „Délmagyarországi Lapok" în apropiere de Kis-Zsombor posta a fost despoiată. Talharii, dupăce au rănit foarte grei pe cociernl câl. și pe escorta polițiană și i au aruncat în drum, au plecat cu toată posta mai departe. Rănîții fură aflați lipiți de pământ prin sângele lor inghețat. Dupace i eliberară din poșțiunea aceasta fură transportați

*) Bicuros, numai fii bun și trimitene ceva positiv. Red.

la Desyk. Foaia citată n'are scire despre suma și prețul obiectelor prădate, scim însă după o scire mai nouă, că cocierul a căduț jertfă rănilor sale și cumcă numai dela oficiul posta din Mako s'au espedat cu aceeași postă peste 7300 fl. v. a.

* (Servițul de masă) cel mai scump este cel propriu al reginei Victoria din Englitera. Vasele de masă de aur și argint în castelul Windsor după o prețuire aproximativă reprezintă adecă un preț de 3 milioane punți sterline, va să dică un preț, care trece preste 30 milioane flor. v. a.

* (Nihiliștii rusesci.) Foile din Petersburg anunță nenumărate încarcerări în ghilele din urmă. La un prins s'a aflat o sumă mare de bani, cam la 70,000 ruble, în două geamantane. Cu o noapte mai nainte s'a încarcerat într'o casă publică un individ, la care s'a aflat un stilet, mai multe pilule de venin și o sumă de 20,000 ruble. Jurnalul „Herold" dice, că s'au descoperit și două deposite nouă de dinamit. Portăcarțile procesuale contra asasinilor împăratului vor incepe numai decât după așezarea reposatului împerat în mormânt.

* („Brapsi și putregaiu.") Moravuri provinciale române — este titlul unui roman original românesc de N. D. Xenopol. Pe câmpul beletristic la noi se produce puțin: cu atât mai multă merită atențiune acest roman a unui talent tânăr, ce trebue incurajat din partea publicului cetitoriu prin cumpărarea opului său. Acesta costă numai 1 fl. 10 cr. și se află de vânzare la Tipografia archidiecesană din Sibiiu.

Familia. Nr. 21 (12/24 Martie) cuprinde: Un tutor, compelus în 2 acte și 1 tablou, de Matilda Poni — Răspuns la Aron Densusianu, de Dr. A. Marienescu — Biserică și scoală — Ce e nou? — Cronica lumei. —

= Nr. 22 (15/27 Martie) cuprinde: George Vasilievicu de Dr. G. V. — Cântece poporale — Un tutor, comedie în 2 acte și 1 tablou, de Matilda Poni — Răspuns dlui Aron Densusianu, de Dr. A. Marienescu — Calendarul săptămânei — Cotversere — Cronica lumei. — Concertul Dîma în Lugoș — O petrecere în post, de Emilia Lungu — Literatură și arte — Biserică și scoală — Ce e nou? — Cronica lumei. —

Biserica ortodoxă-română. Nr. 5 (Februarie) cuprinde: Encicelica pastorală a I. P. S. Metropolit Primat — Predicarea învățătorei religioase, de P. S. Arch. In M. Pioșcianu — Solemnitatea patronilor seminarului central — Cuvântă la S-ții Trei-ierarchi, de Archim. G. Enăceanu — Necesitatea studiilor clasice în cultura preotului, de d. I. Matescu — Religiunea proscrisă în Francia — Despre cestiunea calendarului — Metropolia Ungro-Valachiei — Filaret II. de Arch. G. Enăceanu — Din Invățătorile morale ale fericitului Diadoch Episc. Foticiei — Sumarele ședințelor S-lui Sinod — Bibliografie.

Dreptul. Nr. 28 (8 Martie) conține: Despre contracte sau convenjiuni (Urmare), de Gr. G. Peucescu — Jurisprudența română — Jurisprudența străină — Justiția criminală — Chronica judiciară — Numiri în magistratură. —

Lista III.

a contribuirilor pentru fondul unei scoale de fetițe române înființânde în Abrud.

Afară de sumele publicate în „Telegraful Român" au mai intrat încă la subscrisa următoarele contribuiri.

Numele dd. contribuitori: Ilustra doamna Ecaterina de Gall soția d-lui Dr. Iosif Gall, jude la tabla reg. din Pesta 50 fl., dl. Iosif Aurel Ciura, farmacist în Bucureści 10 fl., dl. Iosif Crișan, adv. în Abrud 10 fl., d-na Elena Barîț 10 fl., d-na Ana Lobontiu 10 fl., d-na Iudita Todescu 10 fl., d-na Victoria Tomuțiu 3 fl., d na Maria Perian nâs. Balta 5 fl., d-na Elena Balta 3 fl., d-na Sofia Balta 2 fl., d-na Sofia Drumariu 2 fl., d-na Amalia Ciura 1 fl., d-na Elena Mladin 1 fl., d-na Maria Nicola din Albac-Oradia 1 fl., d-na Rafila Nicola 1 fl., d-na Letița Nicola 1. fl., Suma totală 120 fl. v. a. Venit curat până ași este—671 fl. 46 cr. v. a. Care contribuiri marinimoase, prin aceasta se cuitează, cu cea mai profundă mulțămită.

Abrud 22 Martie 1881, st. n.

Ana Gall,
presedenta reuniunei fem. rom. din Abrud.

Bursa de Viena și Pesta

din 26 Martie 1881

	Viena	Pesta
Renta de aur	112.95	113.05
1 emisiune de oblig. de stat dela drumul de fier oriental ung.	85.50	87.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fier oriental ung.	102.—	102.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	88.—	88.25
Imprumutul drumurilor de fer ung.	128.25	128.25
Obligațiuni ung. de rescumpărea pământului	96.50	96.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	95.—	95.25
Obligațiuni urbariale temeșiane	95.50	95.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	97.—	94.—
Obligațiuni urbariale transilvane	94 25	95.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	97.—	—.—
Obligațiuni ung. de rescumpărea pământului de vin	94.25	94.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	74.35	74.—
Datorie de stat în argint	75.55	75.50
Renta de aur austriacă	92.75	92.50
Sorți de stat dela 1860	130.—	129.—
Acțiuni de banca anglo-austr.	81.—	80.—
Acțiuni de credit austr.	266.75	268.—
Acțiuni de banca de credit ung.	296.75	296.50
Sorți ungurești cu premii	115.50	116.25
Sorți de regulare Tisei	108.—	107.80
Argint	5.50	5.50
Galbini	5.26½	9.28
Napoleon	9.29	9.30
100 marce germ.	57.10	57.15
London (pe poliță de trei luni)	117.15	117.30

Economie.

Mediaș, 24 Martie n. Pe hectolitrul grâu fl. 6.60—7.; Grâu sărăcăș fl. 5.50—6.20; Răcară fl. 5.70—6. Ovăs fl. 2.40—2.60, cucurua fl. 3.10—3.30 Mămăligă de kenpu fl. 4.—5; Fasole fl. 4.50—5; mazere fl. ----; Cartofi fl. 1.50—2; Fân fl. 1.60—1.80; cel vechiu; cel nou fl. ---- Cânepă fl. 25—29 Slănină; 50—60 fl. pro 100 chilo: unsoare de porc fl. 70; Sâu de luminări fl. 32—46; Spirt pro grad cr. 10; carne de vită pro chilo 44 cr. carne de porc 37—48 cr. carne de vițel 50 cr.; carne de berbec---- cr.; oaie 7 de 10 cr. Tărgul din pricina drumurilor destinate și ași fost foarte rău cercetat. Timpul a inceput a se mai desfășie și a se face mai seuin și frumos.

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny.*

Licitațiuni: In 21 April și 21 Maiu imob. lui Dănilă Schuller și soții în Valchid (judec. cerc. Sighișcara); în 7, 8, și 9 Aprilie mobile și depositul de marfuri ale negustătorului cridatar Edmund Werner în Aiud (judec. cerc); în 30 Aprilie imob. lui Ioan Popa și soției sale în Cheichedaria (trib. Deva); în 9 Iunie și 3 Iulie mobilele lui Stefan Kubitsek în Turda (trib.); în 17 Maiu și 17 Iunie imob. vedui După George Komărony născută conteasă Rosalia Csaky în Semeria (trib. Deva); în 25 Aprilie și 25 Maiu imob. soției lui Ioan Szekely născută Catarina Tecsi și ale fiului seu minorean Stefan în Turda (trib.); în 14 Aprilie imob. lui Dionisie Csorja în Papolț (judec. cerc. Covasna).

Nr. 58. [34] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii Arpatac cu filia Ariujdi de clasa a III-a în protopresbiterat Hegbiguluș se publică concurs până la 19 Aprilie a. c.

Emolumentele sânt:

a) dela 181 familii din materă și filie câte o ferdelă de cucuruz și una de ovăs.

b) dela 12 vêduve câte o jumătate de ferdelă cucuruz;

c) dela 9 neorustici câte 2 știue de lucru;

d) în materă și filie 3 jug. ☐ pământ arătoriu;

e) fênaț de 5 cară de fên și 4 otavă.

f) veniturile usuate până acî și

g) casa parochială, șură și grajd; cari toate computate la olaltă dau un venit anual de 436 fl. 40 cr. v. a.

Amatorii de a reflecta la aceasta parochie sânt avisați ași asterna, conform „Regulamentului" provisorie pentru parochii, concursele sale oficiului protopresbiterial gr. or. al Hegbiguluș în Elopătak până la terminul indicat mai sus.

Elopătak la 12 Martie 1881.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Moga m. p.,
adm. ppresbiteral.

Anunciu. [33] 2—3

Din causa unui morb *câncima* din *strada Wein* și *Rosenanger* tirgu peștilor, brânzei și lânei cu 3 încăperi (odăi) 2 grajduri, curte, pivniță, șopru de fên, lemne și de cară e de loc de închiriat. Doritorii au a se adresa la *Ch. Lupu Nr. 3.* în *Sibiiu* unde sânt și mai multe vinuri de vândut.

[32] **Publicațiune.** 4—4

In urma emisului inaltului Ministeriu regio-ungaric de culte și instrucțiune publică din a. c. Nr. 5230, prin aceasta se face cunoscut: că la **institutul reg. ung. de moșit** în **Sibiiu,** se deschide cursul învățamentului în **2 Maiu 1881.** Primirea la acest curs va avè loc în localitatea scoalei din *strada verei (Wintergasse) Nr. 26* pe lângă producerea atestatului de botez, de moralitate și ubicațiune.

Sibiiu, 18 Martie nou 1881.

Comisiunea esaminătoare.

Nr. 51. [35] 1—3

EDICT.

Teodor Capota (Czifrea) gr. or. din Hetiuriu protopopiatul tractului Sighișoarei, carele cu necredință părăsindu-și legiuita sa muiere Maria Capota născută Rohan acum trecut 6 (șease) ani, fără de a se scî ce-va despre dânsul din vreoarea priibegirei lui, se citează prin aceasta, ca în termin de șase luni dela datul puclicărei să se presinteze la subscrisul for matrimonial de prima instanță a scaunului protopresbiterial, căci în din contră se va decide causa și în absență lui.

Sighișoara, 3 Februarie 1881.

Scaunul protopopesc gr. or. al Sighișoarei.

Zacharie Boiu m. p.,
pr toprespiter.

Banca generală de asigurațiune mutuală „TRANSILVANIA"

A XII-ea adunare generală ordinară

va avè loc Duminecă în 10 Aprilie c. n. la 3 oare după prânz în casa proprie a institutului *(strada Cisnădiei Nr. 5.)*

Obiecte de pertractare sûnt:

1. Darea de samă despre afacerile anului 1880.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Introgirea consiliului administrativ.
3. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligațiuni ale fondului de intemeiare.

Sibiiu în 10 Martie 1881.

[32] 2—2

Consiliul administrativ.

Scos din gura morții. [29] 3—6

In Shawfort, cetate mică la Rochdale a trăit un om a cărui ocupațiune era o curăți grupile din cercurile mineler. El era tare și puternic și suporta strapațile ale mai multor ani, pânăcând, ca și mai mulți de chiar, a fost cuprins de o veșlețiș pe probă, supunându-se la mai mari opineli decât era în stare să suporte ori-ce constituție omenească.

Inaintea cu doi ani Michael Acosta căpătă jerfa unei boale, care constituțiunea lui o ruinase cu totul. Avusese până acî la tăria corpului sau și la facultatea lui de a stărui pentru susținerea sa și a familiei sale, vedea acum slein-slein inverșul subsistenței sale și pupinde sale crugări, codul lubosărei sale, mișcinde-se spre a pînă în depărtare de unîle sale pe lupul lipsei. Boalele una după alta îl incurcau mereu pânăce cu amicul nostru devenise o naie hărbuită, lucră abia mai puțea schiopăita prin casă; ajutarea de năduș și reumatism incât bietul om numai ca cea mai mare greutate abia mai putea respira.

Prea mâudcu ea se cerșaș și de alte parte seracia extremă silindu-se ajungă la ce-va egre a'și fori familia de moartea de foame, mai ales cât bărbatul tori s'au îngrijit și'și câștige ocupațiune ugoară (care acum o sevărșease o fetișoară mică). Ori cât de ugoară era ocupațiunea acesta, bărbatul, atât de puternic odinioară, a fost silit în curînd a se mărginî la numai câte câteva zile. Lui i era mai cu gem de a mistui hrana decât a o câștiga, de care-o organele lui de mistuire eran vătămate și după aparență ruinate de tot. Durerile stomachului sau mai cât nu se puteau descrie și medicii au eran în stare ațî bolnăviș de ele, de imbiarea ei i s'a facut cu secet mijloc de vindecare. Va crede ori și cine, că pacientul în timpul acesta devenise curat scheletă; introbuințând **extractul-Shäker** a fost intors sănătăș și puterilor și scos din gura morții. Reumatismul și astma (năduș), efectele mizeriei apropge total dispăruse, și de dupărul cerbed, gyre a nu se mai intoarce nici odată și după ce au trecut vre-o câte-va luni bărbatul a fost în stare a se desfăș carăș ocupațiunei sale și a sevărș lucreri grele. Mai multe deci atâta, el continuă acesta și de ș, mai mult de douăș-spre lunî după binefăcătoarea sa.

Va admite ori cine, că acesta cură a fost foarte minunată și pe lângă acesta o cură care poate fi constatată, pentrucă magistrul de poste, sau ori care alt bărbat cu vaș din Shawforth poate confirma adevărul celor mai sus ziise. Bărbatul din cestiune se chiamă Tomas Briggs, în Peel Terrace, Shawforth la Rochdale în Englitera.

Cauzi de mai sus nu e isolat, pentrucă acesteș extract a atins resultatele cele mai admirabile și dacă ori cetori mai sus ziise. n'ai serie și la voin trimite atele o cutî, care de asemenea vor constata preț ex **tractul-Shäker.**

Amul trecut, 1880, aproape fără de nici o amăgire în Englitera s'an vîn lut mai un milion (1,000,000, de sticle din medicina acesta; vîndarea acesta considerabilă a fost cu deosebire resultatul recomandațiunilor din partea oamenilor, cari s'an folosit din întrebuințarea acestei medecine și cari cu recunoșcinț au facut fapul cunoscut amicilor lor și altora. Vîndarea acesta imensă un s'ai vădut la altă medicină unde-va în vre-o pară în timp sau scurt după introducerea ei, de unde mai sus se poate conclude altfelu decât cum este — că medicina posede merit veritabil.

In Sibiiu la Aug. Teutsch, farmacist.

Deposite in: **Brașov:** Iereniia Demeter, Friderie Steiner jun., Eduard Kugler; **Alba-Iulia:** Frölich Gyula; **M. Vásárhely:** Bernády Daniel; **Cluj:** Ioan Roșă; Nic de Szöke; **Oradea-mare:** George Nyiri, Miscolciani; **Arad:** Ferdi. Czaja; Mat. Rozsnyai; **Budapesta:** Ios. Tönik, strada regelui 7; **Caransebeș:** J. F. Müller; **Oravița:** A. C. Knoblloch; **Vârșeț:** G. Bienerth, drogist, **H. M. Vásárhely:** Jul. Kiss.

Proprietariu A. I. Withe; *apentura principală* și en gros pentru *Ungaria, Transilvania,* și *Croația* la **Ios. v. Török,** farmacist, strada regelui 12, în Budapesta.

Redactor respundător: Ioachim Moga. Editura și tipărul tipografiei archidiecesane.